

Влада Републике Српске формираће независну међународну комисију за Сребреницу

Народна скупштина Републике Српске је дана 14. августа 2018. године, гласовима свих присутних посланика (70) одбацила Извјештај Комисије из 2004. године коју је формирала тадашња Влада Републике Српске, а који је састављен према налозима високог представника Педија Ешдауна Све српске странке, како владајуће, тако и опозиционе, гласале су за одбацивање Извјештаја из 2004. године. Народна скупштина позвала је на формирање независне међународне комисије која ће припремити објективан и независан извјештај о страдањима свих народа у сребреничкој регији у периоду од 1992-1995. године.

Четири дана након што је Народна скупштина Републике Српске одбацила извјештај из 2004. године, Влада Републике Српске је, на својој сједници од 18. августа 2018. године такође донијела закључак којим се ван снаге стављају Извјештај и сходни Закључак. У циљу цјеловитог и истинитог сагледавања догађаја у сребреничкој регији у периоду од 1992. до 1995. године, а због јачања повјерења и толеранције међу народима у БиХ, коначног помирења и суживота садашњих и будућих генерација, Влада Републике Српске донијела је одлуку да у року од 60 дана буде формирана независна међународна комисија са задужењима каква је затражила и Народна скупштина.

Стављање Извјештаја из 2004. године ван снаге ни на који начин не представља негирање ужасних злочина који су почињени над бошњачким становништвом у сребреничкој регији 1995. године. Он представља одбацивање поступка у оквиру којег је Извјештај из 2004. године припреман и усвојен, те одбацивање унапријед наложених рјешења прихваћених под присилом Ешдаунових незаконитих наредби. Сам Извјештај документује Ешдаунову дубоку умијешаност у писање Извјештаја, нпр. постављањем чланова Комисије и давањем налога у погледу садржаја датог Извјештаја.

Извјештај је припремљен и усвојен под изузетним притиском у времену у којем се Ешдаун није устегао да намеће вансудске казне званичницима који би одбили да се повинују његовим жељама. Само у 2004. години, Ешдаун је листом смијенио и наметнуо забрану јавне функције за 73 особе, укључујући високе функционере Републике Српске, те блокирао рачуне многим другима. Тадашњи званичници Републике Српске надлежни за усвајање Извјештаја били су предмет стварних пријетњи по лични статус, у случају да одбију поступити према Ешдауновим захтјевима.

Извјештај састављен и усвојен под таквим видом принуде потпуно је беспредметан. Његов садржај није заснован на независним истраживањима, већ на Ешдауновим политичким директивама. Прихватање таквог извјештаја било је производ Ешдаунове воље, а не воље грађана Републике Српске изражене кроз њихове институције и изабране званичнике.

Још један од разлога за одбацивање Извјештаја из 2004. године јесте и политички наметнуто пропуштање да се у извјештај унесе икакав помен страдања Срба и ратних злочина почињених над Србима. Извјештај потврђује да уопште није испитана историјска позадина злочина почињених у сребреничкој регији у периоду од 10. до 19. јула 1995. године. Након навођења Ешдаунових инструкција Комисији, у Извјештају се наводи следеће: „Овим је

мандат Комисије усмјерен искључиво на испитивање судбине Бошњака у наведеном периоду“.

Иако злочини једне стране у сукобу никако не представљају правну или моралну одбрану злочина друге стране, историјске чињенице о звјерствима Бошњака над Србима не смију бити занемарене. Бошњачке снаге убиле су и мучиле бројне српске цивиле у сребреничкој регији, међу којима и велики број старца, жена и дјеце. Упркос томе, Извјештај из 2004. године ове ратне злочине изричито искључује.

Неизношење чињеница о ратним злочинима над Србима у сребреничкој регији наводи на закључак да нису ни почињени. Њихово изостављање из Извјештаја из 2004. године било је дјело ОХР-а да би се учврстио стереотипан наратив, према којем су Срби ратни агресори, а Бошњаци њихове жртве. Овај наратив су, нажалост, наметнуле институције правосуђа на нивоу БиХ, које су под потпуном контролом Бошњака, чиме је српским жртвама у потпуности ускраћена правда. Исцрпни извјештаји истраживача из Републике Српске о злочинима над Србима завршили су у фиокама Тужилаштва БиХ, без икакве реакције. Ниједан Бошњак никада није осуђен за злочин против човјечности, а свега неколико је осуђено за ратне злочине уопште.

Нова комисија неће минимизирати злочине почињене над Бошњацима, али неће ни игнорисати злочине почињене над српским становништвом. Влада Републике Српске сматра да ће независно истраживање помоћи да се расвијетле историјска дешавања око ратних злочина почињених у Сребреници и подстаћи помирење међу народима у БиХ. Помирење међу народима у БиХ захтијева правично сагледавање свих злочина почињених током рата. Дјеловање Народне скупштине и Владе Републике Српске у том правцу треба да буде поздрављено као начин њиховог залагања за помирење, чији је услов објективно и утемељено утврђивање истине која ће омогућити потпуније разумијевање стравичних догађаја који су се збили током сукоба из деведесетих година прошлог вијека.